

मनाचे क्षोक

गणाधीश जो ईश सर्वं गुणांचा ।
मुळारंभ आरंभ तो निर्गुणांचा ।
नमू शारदा मूळ चत्वारिवाचा ।
गमू पंथ आनंत या राघवाचा ॥

प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ।
पुढे वैखरी राम आधी बदावा ।
सदाचार हा थोर सोडू नये तो ।
जगी तोचि तो मानवी धन्य होतो ॥

जगी सर्वसुखी असा कोण आहे ।
विचारे मना तूचि शोधूनि पाहे ।
मना त्वाचि रे पूर्वसंचित केले ।
तयासारिखे भोगणे प्राप्त झाले ॥

मना सर्वथा सत्य सोडू नको रे ।
मना सर्वथा मिथ्य मांडू नको रे ।
मना सत्य ते सत्य वाचे वदावे ।
मना मिथ्य ते सर्व सोडूनि द्यावे ॥

मना सज्जना हीत माझे करावे ।
रघुनायका दृढ चित्ती घरावे ।
महाराज तो स्वामि वायू सुताचा ।
जना उद्धरी नाथ लोकत्रयाचा ॥

समर्थाचिया सेवका वक्र पाहे ।
असा सर्व भूमंडळी कोण आहे ।
जयाचि लीला वर्णिती लोक तीन्ही ।
नुपेक्षी कदा रामदासाभिमानी ॥

अहिल्या शिळा राघवे मुक्त केली ।

पदी लागता दिव्य होऊनि गेली ।
जया वर्णिता शीणली वेदवाणी ।
नुपेक्षी कदा रामदासाभिमानी ॥

असे हो जया अंतरी भाव जैसा ।
वसे हो तया अंतरी देव तैसा ।
अनन्यास रक्षीतसे चक्रपाणी ।
नुपेक्षी कदा रामदासाभिमानी ॥

मना प्रार्थना तूजला एक आहे ।
रघुराज अंकीत होऊनि पाहे ।
अवज्ञा कधी यदर्थी न कीजे ।
मना सज्जना राघवा वस्ति कीजे ॥

सदा आर्जवी प्रिय जो सर्व लोकी ।
सदा सर्वदा सत्य वादी विवेकी ।
न बोले कदा मिथ्य वाचा त्रिवाचा ।
जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥

मना सज्जना भक्तिपंथेचि जावे ।
तरी श्रीहरी पाविजेतो स्वभावे ।
जनी निंद्य ते सर्व सोडूनि यावे ।
जनी वंद्य ते सर्वभावे करावे ॥

मना वासना दुष्ट कामा नये रे ।
मना सर्वथा पापबुद्धी नको रे ।
मना सर्वथा नीति सोडू नको हो ।
मना अंतरी सार विचार राहो ॥

मना पापसंकल्प सोडूनि द्यावा ।
मना सत्य संकल्प जीवी धरावा ।
मना कल्पना ते नको वीषयाची ।
विकारे घडे हो जनी सर्व छी-छी ॥

मना राम कल्पतरु कामधेनू ।
निधीसार चिंतामणी काय वानू ।
जयाचेनि योगे घडे सर्व सत्ता ।
तया साम्यता कायशी कोण आता ॥

घनश्याम हा राम लावण्यरूपी ।
महा थोर गंभीर पुण्य प्रतापी ।
करी संकटी सेवकाचा कुडावा ।
प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥

सुखानंदकारी निवारी भयाते ।
जनी भक्तिभावे भजावे तयाते ।
विवेके त्यजावा अनाचार हेवा ।
प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥

जयाचेनि नामे महादोष जाती ।
जयाचेनि नामे गती पाविजेती ।
जयाचेनि नामे घडे पुण्यसेवा ।
प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥

मुखी नाम विश्राम तेथेचि आहे ।
सदानंद आनंद शोधोनि पाढे ।
तयावीण तो शीण संदेह कारी ।
निजधाम हे नाम शोकोपहारी ॥

बहु चांगले नाम त्या राघवाचे ।
अती साजिरे स्वल्प सोपे फुकाचे ।
करी मूळ निर्मूळ घेता भवाचे ।
जिवा मानवा हेचि कैवल्य साचे ॥

जनी भोजनी नाम वाचे वदावे ।
अती आदरे गद्य घोषे म्हणावे ।
हरी चिंतनी अन्न सेवीत जावे ।

तरी श्रीहरी पाविजेतो स्वभावे ॥

जगी पाहता राम हा अन्न दाता ।
तया लागलीहो तत्त्वता सारचिंता ।
तयाचे मुखी नाम घेता फुकाचे ।
मना सांग पारे तुझे काय वेचे ॥

हरी नाम नेमस्त पाषाण तारी ।
बहु तारिले मानवी देहधारी ।
तया रामनामी सदा जो विकल्पी ।
बदेना कधी जीव तो पापरूपी ॥

जगी धन्य वाराणशी पुण्यराशी ।
तिथे मानि जाता गती पूर्वनाशी ।
मुखी रामनामावळी नित्य कळी ।
जिवा हित सांगे सदा चंद्रमौळी ॥

अती लीनता सर्वभावे स्वभावे ।
जना सज्जना लागि संतोषवावे ।
देहे करणी सर्व लावीत जावे ।
सगुणी अती आदरेसी बदावे ॥

सदा सर्वदा देव सन्नीध आहे ।
कृपाळूपणे अल्प धारिष्ठ पाढे ।
सुखानंद आनंद कैवल्य दानी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥

उपेक्षा कदा रामरूपी असेना ।
जिवा मानवा निश्चयी तो वसेना ।
शिरी भार वाहेन बोले पुराणी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥

मना श्रेष्ठ धारिष्ठ जीवी धरावे ।
मना बोलणे नीच सोशीत जावे ।
स्वये सर्वदा नम्र वाचे वदावे ।
मना सर्व लोकांसि रे नीववावे ॥

नको रे मना द्रव्य ते पूढिलांचे ।
अति स्वार्थ बुद्धी नरे पाप साचे ।
घडे भोगणे पाप ते कर्म खोटे ।
न होता मनासारिखे दुःख मोठे ॥

सदा सर्वदा प्रीती रामी धरावी ।
दुखाची स्वये सांडि जीवी करावी ।
देहे दुःख ते सूख मानीत जावे ।
विवेके सदा सस्वरूपी भरावे ॥

फुकाचे मुखी बोलता काय वेचे ।
दिसेंदीस अभ्यंतरी गर्व साचे ।
क्रियेवीण वाचाळता व्यर्थ आहे ।
विचारे तुझा तूंचि शोधूनि पाहे ॥

देहे त्यागिता कीर्ति मागे उरावी ।
मना सज्जना हेचि क्रीया धरावी ।
मना चंदनाचे परि त्वा झिजावे ।
परी अंतरी सज्जना नीववावे ॥

मना सांग पा रावणा काय झाले ।
अकस्मात ते राज्य सर्वे बुडाले ।
म्हणोनी कुडी वासना सांडि वेगी ।
बळे लागला काळ हा पाठिलागी ॥

मना पाहता सत्य हे मृत्युभूमी ।
जिता बोलती सर्वही जीव मी मी ।

चिरंजीव हे सर्वही मानिताती ।
अकस्मात् सोङ्गनिया सर्व जाती ॥

मना मानव व्यर्थ चिंता बहाते ।
अकस्मात् होणार होऊनि जाते ।
घडे भोगणे सर्वही कर्मयोगे ।
मतीमंद ते खेद मानी वियोगे ॥

मना राघवेवीण आशा नको रे ।
मना मानवाची नको कीर्ती तू रे ।
जया वर्णिती वेदशास्त्रे पुराणे ।
जया वर्णिता सर्वही क्षाध्यवाणे ॥

मना वीट मानू नको बोलण्याचा ।
पुढे मागुता राम जोडेल कैसा ।
सुखाची घडी लोटता दुःख आहे ।
पुढे सर्व जाईल काही न राहे ॥

दीनानाथ हा राम कोदंडधारी ।
पुढे देखता काळ पोटी थरारी ।
जनी वाक्य नेमस्त हे सत्य मानी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥

सदा रामनामे वदा पूर्ण कामे ।
कदा बाधिजेना पदा नित्य नेमे ।
मदालस्य हा सर्व सोङ्गनि द्यावा ।
प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥

जगी धन्य तो रामसूखे निवाला ।
कथा ऐकता सर्व तल्लीन झाला ।
देहेभावना रामबोधे उडाली ।
मनोभावना रामरूपी बुडाली ॥